

Regulativa in regulirana veleprodaja

Številka: 213101
Datum: 21. 2. 2025

**Agencija za komunikacijska omrežja
in storitve Republike Slovenije
Stegne 7**

1000 Ljubljana

Zadeva: Pripombe na Osnutek strategije za spodbujanje regulativne predvidljivosti na trgu elektronskih komunikacij za obdobje 2025 – 2027

Zveza: Osnutek strategije AKOS št. 0070-2/2025/1 z dne 24. 1. 2025, objavljena na spletni strani dne 24. 1. 2025

Spoštovani,

Agencija za komunikacijska omrežja in storitve Republike Slovenije (v nadaljevanju: AKOS) je 24. 1. 2025 na svoji spletni strani javnost obvestila, da je objavila predlog nove triletne strategije regulacije trga elektronskih komunikacij, ki se nanaša na obdobje 2025 – 2027 (v nadaljevanju: Strategija) in zainteresirano javnost povabila, da ji do 24. 2. 2025 posreduje pripombe.

Telekom Slovenije, d.d. (v nadaljevanju: Telekom Slovenije) v nadaljevanju podaja svoje pripombe in predloge na predlog Strategije.

Telekom Slovenije po preučitvi osnutka Strategije ugotavlja, da bi moral AKOS v Strategiji bolj jasno oblikovati cilje, ki jih želi doseči, ukrepe, ki jih bo izbral za doseganje teh ciljev ter roke. Strateški cilji AKOS niso postavljeni kot SMART cilji, saj niso ne specifični, ne merljivi, pa tudi časovno določeni ne. To onemogoča njihovo kasnejše vrednotenje v smislu uspešnosti ali neuspešnosti, AKOS lahko zgolj preverja ali je opravil zastavljene aktivnosti ali ne. Zaradi nekonkretiziranosti ukrepov Strategija ne prinaša nobene dodatne regulatorne predvidljivosti. Regulatorno okolje se oblikuje tudi z ukrepi AKOS, v katero smer bodo šli njegovi bodoči ukrepi, v dokumentu ne zasledimo.

AKOS na primer cilja učinkovite konkurence niti ne kvalificira niti ne kvantificira. Tako nihče od deležnikov na trgu, vključno z AKOS, ne ve, kaj učinkovita konkurenca sploh je (ali gre npr. za storitveno ali infrastrukturno konkurenco) in kdaj bo cilj učinkovite konkurence dosežen oz. kakšno stanje na trgu zasleduje AKOS. To predstavlja nepredvidljivost in je v nasprotju z osnovnim namenom tega dokumenta, zato Telekom Slovenije pričakuje, da bo AKOS cilje bolj natančno definiral.

O namerah Agencije za leto 2025 smo tako več in bolj podrobno izvedeli že v predlogu Plana dela AKOS 2025.

Strategija bi po našem mnenju morala biti jasna in določna. Namesto citiranja nalog in naštevanja aktivnosti, bi AKOS s Strategijo moral določiti konkretne cilje in predvideti potrebne ukrepe, ki bodo omogočili doseganje ciljev. AKOS ima na voljo obsežne baze podatkov in večkratne analize trgov, zato mora prepoznavati in navesti glavne težave trga in na kakšen način jih bo odpravil. Ob tem je potrebno poudariti, da je AKOS regulator, ki izvaja ex-ante

regulacijo trga, torej v prihodnost usmerjeno regulacijo. To pomeni, da mora s svojimi regulativnimi ukrepi preprečevati prihodnje anomalije na trgu. Čakanje na zaključek dogodkov, ki se bodo zgodili in ukrepanje šele takrat, ob upoštevanju nerazumnih rokov, v katerih AKOS izvaja svoje aktivnosti, je za trg nevarno in škodljivo.

V nadaljevanju podajamo pripombe in predloge na nekatere izmed omenjenih vsebin v Strategiji.

Konsolidacija trga

AKOS pravilno identificira, da *največji izziv notranje dinamike trga predstavlja nedvomno napovedana konsolidacija operaterjev trga*. Žal pa s slednjim AKOS tudi zaključi napovedano spremembo na trgu. AKOS ne opredeli, v čem vidi ključne izzive, katere cilje bo zasledoval glede napovedane konsolidacije trga, kakšna tveganja lahko koncentracija v predlagani obliki predstavlja, kako hitro in predvsem s kakšnimi predvidenimi ukrepi namerava preprečiti negativne posledice. Šele vse navedeno bi prinašalo dodatno regulatorno predvidljivost operaterjem na trgu, tako tistim, vključenim v konsolidacijo, kot tudi vsem ostalim. Hkrati bi slednje omogočilo operaterjem, da se do Strategije AKOS tudi opredelijo, s čimer bi AKOS prejel povratno informacijo s trga. Razen tega, da je izziv konsolidacije zaznan kot eden največjih, potencialni problematiki konsolidacije v Strategiji ni namenjena niti ena vrstica. Pri tem je že sedaj jasno, da bo situacija v primeru uspešno zaključene konsolidacije ustvarila nevzdržne razmere na trgu in na dolgi rok škodila končnim uporabnikom.

Simetrična regulacija

Pozdravljamo ugotovitev AKOS, da področje skupne gradnje in souporabe infrastrukture ter uveljavljanje simetrične regulacije v praksi prinaša številne izzive, toda AKOS ponovno ne navede, kateri so ključni izzivi in kako jih ima namen naslavljati v prihodnje. AKOS bi moral jasno navesti, da simetrična regulacija v praksi ni uveljavljena in opredeliti ukrepe za uveljavitev.

Žal moramo tudi poudariti, da udejanjanje simetrične regulacije AKOS v praktičnih primerih celo aktivno preprečuje. Vzorčni primer tovrstne odločitve predstavlja Odločba AKOS št. 38261-7/2018/71¹ postopku reševanja medoperaterskega spora na predlog družbe A1 Slovenija, ki je želel dostop do obstoječe fizične infrastrukture (tj. souporabo kabelske kanalizacije) družbe T-2, d.o.o. Namesto ugoditve zahtevku družbe A1 in naložitvi ustreznih obveznosti družbi T-2, je AKOS zavzel stališče, da družbi T-2 ni potrebno spoštovati predpisov simetrične regulacije in je A1 napotil na souporabo kabelske kanalizacije Telekoma Slovenije - navkljub navedbam A1, da alternativne trase kabelske kanalizacije v lasti Telekoma Slovenije niso optimalne in na posameznih delih tudi nezadostne. Čeprav je AKOS v predmetnem sporu ugotovil, da gre za izbiro med dvema alternativnima fizičnima infrastrukturama dveh infrastrukturnih operaterjev, v nadaljevanju s pravno nerelevantnimi utemeljitvami zahtevke A1 zavrne. S takšno odločitvijo v medoperaterskem sporu, ki je v nasprotju z namenom simetrične regulacije, AKOS simetrično regulacijo odpravlja, saj aktivno onemogoča njeno dejansko uveljavitev. Iz tega sledi spoznanje, da simetrična regulacija velja izključno za Telekom Slovenije.

Telekom Slovenije zato AKOS poziva, da v Strategiji jasno zapiše, v kakšnih časovnih rokih in s katerimi ukrepi bo uveljavil dejansko in dosledno uveljavitev simetrične regulacije. Skladno usmeritvam moderne regulacije deregulacija asimetrično reguliranih storitev omogoča prenos aktivnosti na področje simetrične regulacije; vse s ciljem povečanja učinkovitosti delovanja trga, spodbujanja investicij in kakovosti storitev za končne uporabnike na ravni celotne Slovenije.

Reševanje medoperaterskih sporov

Navedba AKOS, »*Agencija si bo še nadalje prizadevala za hitro in učinkovito reševanje medoperaterskih sporov*«, ni sprejemljiva, saj je obstoječe stanje nesprejemljivo in škodljivo za celotni trg. AKOS žal sporov ne rešuje hitro in učinkovito, kar povzroča škodo vsem operaterjem. Že pregled odločb v medoperaterskih sporih, ki jih je AKOS objavil na svoji spletni strani, pokaže da je le en medoperaterski spor rešil v instruksijskem roku 4 mesecev. V povprečju pa je za odločitev v sporu potreboval skoraj 16 mesecev, v najdaljšem primeru pa kar 29 mesecev, torej skoraj 2 leti in pol.

¹ https://www.akos-rs.si/fileadmin/user_upload/odlocba-38261-7-2018-71.pdf

Od AKOS zahtevamo, da kot cilj opredeli reševanje vseh medoperaterskih sporov najkasneje v instruktorskem roku.

Omogočanje digitalne vključenosti

AKOS je napovedal, da bo »Agencija ponovno izvedla analizo vpliva spremembe splošnih aktov o določitvi prenosne hitrosti za funkcionalen dostop do interneta in o kakovosti univerzalne storitve. Dodatno bo v prvi polovici leta 2026 izvedla analiza storitve priključitve na javno komunikacijsko omrežje na fiksni lokaciji in dostopa do govorne komunikacijske storitve in širokopasovnega interneta.«

Telekom Slovenije ponovno izpostavlja, da naj bi imenovani izvajalec USO storitev sam financiral izgradnjo priključkov v okviru univerzalne storitve. Ob tem pa za izgradnjo iz tega naslova ostajajo priključki na območjih, ki jih kljub sofinanciranju države, niso zgradili graditelji OŠO priključkov, saj njihova izgradnja ni bila ekonomsko vzdržna. Od AKOS pričakujemo, da si bo za cilj zastavil, da bo izgradnjo finančno najzahtevnejših priključkov financirala država iz javnih sredstev, kot je to opredelila v Načrtu razvoja gigabitne infrastrukture do leta 2030.

Sooblikovanje nacionalne in evropske politike

Žal pri strateškem cilju sooblikovanja evropske in nacionalne politike AKOS le opiše, kaj predvideva, da se bo v zvezi s sprejemanjem različne zakonodaje dogajalo na nivoju Slovenije in EU, ne pa tudi, za kaj se zavzema AKOS oz. država, kakšne cilje zasledujemo in ali so pri tem upoštevani tudi interesi operaterjev.

Glede na zgoraj pojasnjeno, Telekom Slovenije ugotavlja, da predlog Strategije AKOS, zaradi nedoločnosti ukrepov, ciljev in rokov, ne zagotavlja predvidljivega regulatornega okvirja in je zato škodljiv za operaterje in razvoj trga. Telekom Slovenije AKOS poziva, da predlog Strategije konkretizira in tako dopolnjenega pošlje v ponovno javno posvetovanje.

S spoštovanjem,

Pripravila:

Aleš Dolenšek, Regulirana veleprodaja

Saša Stopinšek Golčman, Regulativa

Edvard Paulič
direktor Regulative in
regulirane veleprodaje

 Telekom Slovenije
004 d.d.

Vročiti:

- naslovníku – po elektronski pošti na info.box@akos-rs.si,
- - v vednost: Ministrstvo za digitalno preobrazbo – po elektronski pošti na gp.mdp@gov.si
- arhiv – tu.

